

Lagrådsremiss

Skattefrihet för ideell secondhandförsäljning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 13 augusti 2015

Magdalena Andersson

Niklas Ekstrand
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att det i inkomstskattelagen förtydligas att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet och som främjar återanvändning och återvinning är skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Ideella föreningars och registrerade trossamfunds secondhandförsäljning	5
4.1	Bakgrund	5
4.2	Gällande rätt	5
4.3	Överväganden och förslag.....	7
4.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	11
5	Konsekvensanalys.....	12
6	Författningskommentar.....	13
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Skattefrihet för ideell second hand-försäljning.....	14
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	15

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

3 §²

Stiftelser som uppfyller ändamåls-, verksamhets- och fullföljdskraven i 4–6 §§ samt ideella föreningar och registrerade trossamfund som förutom dessa krav även uppfyller öppenhetskravet i 10 § är, med undantag för kapitalvinster och kapitalförluster, skattskyldiga bara för inkomst av sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 §.

Föreningar och trossamfund som uppfyller kraven i 4–6 och 10 §§ är dock inte skattskyldiga för

1. sådan inkomst som kommer från en självständig näringsverksamhet eller en särskild förvaltningsenhet som avser fastighet, om inkomsten till huvudsaklig del kommer från

– verksamhet som är ett direkt led i främjandet av sådana ändamål som avses i 4 § eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål, *eller*

– verksamhet som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete, eller

– verksamhet som är ett direkt led i främjandet av sådana ändamål som avses i 4 § eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål,

– verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor, som utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete och som främjar både återanvändning och återvinning, eller

2. inkomst från innehav av en fastighet som tillhör föreningen eller trossamfundet och som används i verksamheten på sådant sätt som anges i 3 kap. 4 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Lagen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2013:960.

3 Ärendet och dess beredning

En promemoria har tagits fram inom Finansdepartementet där det föreslås att skattefriheten för allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds försäljning av skänkta begagnade varor som finansieringskälla för det ideella arbetet ska förtydligas. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag överensstämmer med lagrådsremissens lagförslag. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr Fi2015/2759).

I lagrådsremissen behandlas promemorians förslag.

4 Ideella föreningars och registrerade trossamfunds secondhandförsäljning

4.1 Bakgrund

Återanvändning och secondhandverksamhet som bedrivs ideellt för allmännyttiga ändamål har många positiva aspekter. Verksamheten genererar medel till sociala insatser och utvecklingsinsatser. Sådan verksamhet kan dessutom tillhandahålla meningsfull arbetsträning för människor som av någon anledning står utanför ordinarie arbetsmarknad och erbjuda volontärer möjlighet till meningsfull sysselsättning i ett socialt sammanhang. Den bidrar även till att resurser återanvänds och till utvecklingen av ett hållbart samhälle och resurseffektiv avfallshantering. Secondhandverksamheten är en viktig finansieringskälla för de ideella organisationerna.

4.2 Gällande rätt

Av 7 kap. 3 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, framgår att allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund som huvudregel är skattskyldiga för inkomst från sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § IL. Enligt 13 kap. 1 § IL avses med näringsverksamhet förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. En allmännyttig ideell förening eller ett registrerat trossamfund är dock enligt 7 kap. 3 § andra stycket IL inte skattskyldig för bl.a. inkomst från en självständig näringsverksamhet, om inkomsten till huvudsaklig del kommer från verksamhet som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål eller som av hävd utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete. Omsättning i den inkomstskattebefriade verksamhetsdelen är inte heller föremål för mervärdesskatt på grund av kopplingen mellan inkomstskattereglerna och mervärdesskattereglerna i 4 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Någon närmare förklaring till vad som avses med en av hävd utnyttjad finansieringskälla finns inte i lagstiftningen. Enligt förarbetena till inkomstskattelagarna (prop. 1976/77:135 s. 84 f.) räknas till sådana verksamheter bl.a. anordnande av bingo och andra lotterier, fester, basarer, loppmarknader, försäljnings- och insamlingskampanjer. Om t.ex. en idrottsförening bedriver en vanlig sportaffär eller om en religiös förening bedriver en bokhandel, beskattas däremot dessa inkomster på vanligt sätt.

Vid bedömningen av om förutsättningar för skattefrihet föreligger har i praxis olika faktorer beaktats såsom bl.a. inslaget av frivilligt och oavlönat arbete, verksamhetens omfattning och konkurrenssituationen (se bl.a. RÅ85 1:2, RÅ 1988 not. 599, 600 resp. 603 och RÅ 1999 ref. 50).

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande (HFD 2013 ref. 56) bedömt att en ideell förenings försäljning av skänkta varor utgör en sådan verksamhet som enligt inkomstskattelagen ska anses vara en av hävd utnyttjad finansieringskälla för ideellt arbete. Det bör enligt Högsta förvaltningsdomstolen vara möjligt att göra skillnad mellan försäljning i butiker som är öppna dagligen och i vilka även anställd personal är verksam, å ena sidan, och försäljning i en lokal som håller öppet endast vid något enstaka tillfälle per vecka och som i allt väsentligt sköts av ideella krafter, å den andra. Det senare slaget av verksamhet kan närmast jämföras med regelbundet anordnade basarer. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening bör i vart fall butiksförsäljning med skänkta varor som bedrivs under villkor som framstår som jämförbara med kommersiell handel i t.ex. antikvariat, antikhandel eller butiker för andrahandsförsäljning av märkeskläder inte anses jämförbar med den traditionella loppmarknadsformen.

Skatteverkets uppfattning i ett ställningstagande den 17 september 2014 (dnr 131 92444-14/111) är att en secondhandverksamhet som bedrivs i en butik som inte håller öppet mer än 24 timmar i veckan med till klart övervägande del ideellt arbetande personal kan jämföras med regelbundet anordnade basarer eller loppmarknader. Sådan secondhandförsäljning ska således, enligt Skatteverkets uppfattning, anses vara verksamhet som av hävd utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete.

Skatteverket har även bedömt (ställningstagande den 17 september 2014 dnr 131 514551-14/111) att gåvor till bl.a. ideella förenings secondhandverksamhet i form av tillgångar som ska säljas vidare av föreningen (lagertillgångar) redovisningsmässigt och skattemässigt ska värderas till nettoförsäljningsvärdet vid förvärvstidpunkten. Med nettoförsäljningsvärdet menas försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade försäljnings- och hanteringskostnader och med beaktande av inkurans. Ställningstagandet innebär att om föreningar säljer de skänkta varorna för nettoförsäljningsvärdet så uppkommer det inte någon skattepliktig vinst.

4.3 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: I inkomstskattelagen förtydligas att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet och som främjar både återanvändning och återvinning är skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot att reglerna om secondhandverksamhet förtydligas. *Ideell Second Hand*, *Röda Korset*, *Sveriges Stadsmissioner* och *Stockholms Stadsmission* ser positivt på förslaget ur det perspektivet att ideell secondhandverksamhet ska undantas från skatteplikt. *Praktisk Solidaritet*, *Emmaus Sverige* och *Emmaus Björkå* anser att förslaget innebär en rimlig och rättvis skattemässig behandling av ideella organisationers försäljning av skänkta begagnade varor till förmån för allmännyttig verksamhet. *Försäkringskassan* framhåller att de ideella föreningarnas och registrerade trossamfundens verksamheter med secondhandförsäljning bidrar med möjlighet till arbetsträning för personer som annars kan ha svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII), *Ideell Second Hand* (vars yttrande i denna del *Emmaus Björkå*, *Röda Korset*, *Frälsningsarmén*, *Myrorna* och *Erikshjälpen* instämmer i), *PMU Second hand*, *Sveriges Stadsmissioner* och *Stockholms Stadsmission* föreslår att ordet ”begagnade” ska tas bort i lagförslaget. De anser att det centrala är att varorna som kommer in bidrar till allmännyttig verksamhet och inte om varorna är begagnade. Exempelvis ska, enligt dessa organisationer, ett företag kunna skänka osålda varor till secondhandverksamhet i stället för att kasta dem.

FRII, *Ideell Second hand* (vars yttrande i denna del *Emmaus Björkå*, *Röda Korset* och *Frälsningsarmén* instämmer i), *Sveriges Stadsmissioner* och *Stockholms Stadsmission* anser att skattefriheten även bör avse varor som inte skänkts så länge försäljningen av dessa främjar återvinning, återanvändning och ett allmännyttigt ändamål. Vidare anser de att det är viktigt att det framgår att försäljningen inte nödvändigtvis måste ske av exakt samma vara som tagits emot utan att försäljningen även kan omfatta varor som skapats av de aktuella varorna.

FRII, *Ideell Second Hand* (vars yttrande i denna del *Emmaus Björkå*, *Röda Korset*, *Frälsningsarmén*, *Myrorna* och *Erikshjälpen* instämmer i), *PMU Second hand*, *Sveriges Stadsmissioner* och *Stockholms Stadsmission* anser att det bör förtydligas att skattefriheten gäller oavsett hur verksamheten bedrivs. *Erikshjälpen*, *Frälsningsarmén* och *Myrorna* anser att fokus i lagtexten bör vara den samhällsnytta som ideell second hand genererar och på syftet med de ideella secondhandaktörernas verksamhet.

Kammarrätten i Göteborg ifrågasätter om det är nödvändigt att ha med uttrycket ”som främjar både återanvändning och återvinning” och påpekar att försäljning av skänkta begagnade varor i sig bör anses främja

återanvändning eller återvinning. Kammarrätten påpekar att det kan anses att förslaget inte utgör ett förtydligande utan snarare en utvidgning av skattefriheten och att om detta är avsikten bör det klart framgå, inte minst för att undvika framtida tillämpningssvårigheter. Även FRII, Ideell Second Hand (vars yttrande i denna del Emmaus Björkå, Röda Korset, Frälsningsarmén och Myrorna instämmer i), Sveriges Stadsmissioner, Stockholms Stadsmission och PMU Second hand ifrågasätter om det är nödvändigt att i lagtext precisera att verksamheten ska främja återanvändning och återvinning samt anför att detta får anses ligga i den ideella secondhandverksamhetens natur. *Skatteverket* anser att kravet på återanvändning och återvinning i första hand bör tas bort eftersom något sådant krav inte har funnits tidigare. Om kravet behålls anser Skatteverket att det även bör gälla de som i dag bedriver hävdvunnen secondhandförsäljning skattefritt. *Naturvårdsverket* anser inte att det är nödvändigt att i lagtexten precisera att verksamheten ska främja både återanvändning och återvinning samt påpekar att det inte är önskvärt att ideella organisationer ska vara tvungna att ta emot avfall för att få skattelättnaden. Vidare menar Naturvårdsverket att konsekvensanalysen är något tunn och efterlyser bl.a. ett förtydligande kring de offentligfinansiella effekterna.

Civos efterfrågar en bredare översyn av den skattelagstiftning som påverkar det civila samhällets organisationer. *Läkarmissionen* anser att det finns ett flertal aktiviteter som kan anses utgöra antingen sidoordnade aktiviteter eller underordnade aktiviteter i organisationernas secondhandförsäljning och att dessa aktiviteter bör tas in i det framtida lagstiftningsarbetet. Även *Human Bridge* framhåller detta.

Kammarrätten i Göteborg anser att det hade varit av värde med en analys av förslagets förenlighet med mervärdesskattedirektivet. Skatteverket menar att secondhandförsäljningen beroende av omfattningen kan komma att omfattas av mervärdesskattedirektivets bestämmelser om beskattningsbara transaktioner som utförs av en beskattningsbar person. Den enskilda organisationen kan enligt Skatteverket begära direkt effekt av bestämmelserna i direktivet. Även *FAR* och *Läkarmissionen* har synpunkter om förhållandet till EU-rätten. *Tillväxtverket* anser att förslaget innebär att privata aktörer med vinstintresse får sämre förutsättningar att driva verksamhet än vad ideell verksamhet får och att det riskerar att hindra tillväxt och sysselsättning. Emmaus Sverige och Praktisk Solidaritet (vars yttrande Emmaus Björkå instämmer i) anser däremot att förslaget på intet sätt medför att de ideella organisationers försäljning av skänkta begagnade varor gynnas i konkurrenshänseende i förhållande till den kommersiella handeln med begagnade varor.

FRII, Sveriges Stadsmissioner och Stockholms Stadsmission anser att skattefriheten för ideell secondhandförsäljning även bör omfatta allmännyttiga stiftelser. Även *Läkarmissionen* och *Human Bridge* anser att förslaget bör omfatta samtliga aktörer som använder försäljning av skänkta begagnade varor som finansieringskälla för hjälparbete och biståndsarbete.

Skälen för regeringens förslag: Ideella föreningar och registrerade trossamfund är som huvudregel skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som

bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfunds inkomster från hävdvunna finansieringskällor är dock normalt skattebefriade. Vid bedömningen av om det föreligger förutsättningar för skattebefrielse tas hänsyn till konkurrensförhållandena.

Ideell verksamhet har en lång tradition i Sverige. Verksamheten har en stark folklig förankring och den bidrar i hög grad till demokratin, välfärd, trygghet, hälsa och livskvalitet i det svenska samhället. Grunden för att det civila samhället ska kunna spela en aktiv roll i demokratin, både i sin röstbärande funktion och i sin dialog med staten, är att det finns goda och långsiktiga förutsättningar för organisationerna att bedriva såväl verksamhet som organisationsutveckling. Ett starkt, mångfacetterat och engagerat civilsamhälle är omistligt i en demokrati.

De ideella föreningarnas och registrerade trossamfundens verksamhet med secondhandförsäljning bidrar ofta med arbetstillfällen för personer som annars kan ha svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Dessa verksamheter utgör även viktiga mötesplatser och kontaktytor för många människor. Dessutom innebär secondhandverksamheten att begagnade varor som t.ex. kläder, möbler och husgeråd kan återanvändas och återvinnas, vilket medför positiva miljöaspekter. Återanvändnings- och återvinningstanken i de ideella föreningarnas och registrerade trossamfundens secondhandverksamhet innebär bl.a. att skänkta varor kan lämnas på flera olika sätt och att varorna sedan tas om hand med målet att ingenting ska slängas. Skänkta varor lämnas ofta vid försäljningsstället, gåvomottagningar, återvinningscentraler eller i insamlingsbehållare. Det som exempelvis lämnas i insamlingsbehållare tas om hand oavsett om det som lämnas har något värde eller inte. Varor som inte kan säljas direkt kan behöva tvättas och lagas eller i vissa fall göras om till nyskapade varor för att sedan kunna säljas och återanvändas. Det som inte går att sälja lämnas för återvinning.

Den ideella secondhandförsäljningen bidrar till att skapa en cirkulär ekonomi, där kretsloppen sluts, miljöpåverkan minskar och nya affärsmöjligheter uppstår. Vidare handlar det om verksamhet som i stor utsträckning bedrivs av ideellt arbetande personer. Verksamheten ger också utrymme för personer som står långt från arbetsmarknaden och som är i behov av praktik, arbetsträning eller andra rehabiliterande åtgärder. En sådan verksamhet kan därför sammantaget inte anses direkt jämförbar med kommersiell handel som bedrivs i t.ex. antikvariat, antikhandel eller butiker med försäljning av begagnade märkeskläder.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Mot bakgrund av det angelägna arbete som de ideella föreningarna och registrerade trossamfunden utför i samhället, är det viktigt att gällande lagstiftning inte tolkas på ett vis som medför en risk för försämrade förutsättningar att driva detta arbete. Enligt *Kammarrätten i Göteborg* skulle förslaget kunna förstås som en utvidgning av skattefriheten. För regeringen är det viktigt att reglerna om skatteplikt för de ideella föreningarna och de registrerade trossamfunden är så tydliga och förutsebara som möjligt. Regeringen gör bedömningen att det finns behov av att förtydliga skattefriheten för ideella föreningars och registrerade trossamfunds verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella

arbetet och som främjar återanvändning och återvinning. Det ska även fortsättningsvis, och i likhet med de förutsättningar som förelåg före Högsta förvaltningsdomstolens dom och Skatteverkets ställningstagande, finnas goda möjligheter att finansiera den allmännyttiga verksamheten genom secondhandförsäljning. Verksamhet med försäljning av begagnade skänkta varor som utgör en finansieringskälla för ideellt arbete och som främjar återanvändning och återvinning bör därför i likhet med annan verksamhet som av hävd utgör en finansieringskälla för ideellt arbetet undantas från skattskyldighet. Utöver detta förtydligande är inte någon förändring avsedd gällande vad som enligt praxis utgör en sådan hävdvunnen finansieringskälla att den omfattas av 7 kap. 3 § andra stycket 1 andra strecksatsen IL.

Som framgår av det tidigare redovisade får det anses ligga i den ideella secondhandverksamhetens natur att främja återanvändning och återvinning. Detta är också vad som har påpekats av flera remissinstanser, bl.a. Kammarrätten i Göteborg, *FRII, Ideell Second Hand, Sveriges Stadsmisioner* och *PMU Second hand*. Ideell Second Hand m.fl. menar att det finns en risk att lagtexten tolkas för snävt om det uppfattas som att en försäljning ska syfta till både återanvändning och återvinning. Regeringen delar dock, till skillnad från Ideell Second Hand, Kammarrätten i Göteborg, *Skatteverket* och *Naturvårdsverket* m.fl., bedömningen i promemorian att det bör anges i lagtexten att verksamheten ska främja återanvändning och återvinning. Att verksamheten med secondhandförsäljning främjar återanvändning och återvinning innebär inte, som Naturvårdsverket befarar, att ideella organisationer är tvungna att ta emot avfall för att få skattelättnad. Det är verksamheten som sådan som ska främja återanvändning och återvinning, inte varje enskild försäljning.

Regeringen anser i likhet med *Erikshjälpen, Myrorna* och *Frälsningsarmén* att syftet med verksamheten är av central betydelse. Regeringen anser dock, till skillnad från Ideell Second Hand m.fl., att varorna bör vara skänkta och begagnade för att verksamheten ska omfattas av undantaget från skattskyldighet. Det hindrar enligt regeringens uppfattning inte att även försäljning av skänkta begagnade varor som omarbetats till en ny produkt kan omfattas.

Undantaget från skatteplikt gäller endast för de ideella föreningar och registrerade trossamfund som uppfyller ändamålskravet, verksamhetskravet, fullföljdskravet och öppenhetskravet. Det innebär krav på att det finns allmännyttiga ändamål och att verksamheterna som bedrivs under beskattningsåret uteslutande eller så gott som uteslutande ska främja sådana allmännyttiga ändamål. Vidare är det också ett krav att intäkterna i skälig omfattning används för allmännyttiga ändamål. Öppenhetskravet innebär att de ideella föreningarna och registrerade trossamfunden i princip inte får vägra någon inträde som medlem. Stiftelser omfattas inte av undantagen från skatteplikt i 7 kap. 3 § andra stycket IL och skattskyldigheten för stiftelser faller utanför ramen för detta lagstiftningsärende. Inte heller en sådan bredare översyn av skattelagstiftningen som *Civos* efterfrågar eller beskattningen av andra aktiviteter som *Läkarmissionen* och *Human Bridge* tar upp omfattas av detta lagstiftningsärende.

Kammarrätten i Göteborg anser att det hade varit av värde med en analys av förslaget förenlighet med mervärdesskattedirektivet. Skatteverket, FAR och Läkarmissionen har också synpunkter gällande förslaget förhållande till EU-rätten. Förslaget innebär i mervärdesskattehänseende ingen förändring i förhållande till vad som gällde före Högsta förvaltningsdomstolens avgörande och Skatteverkets ställningstagande. Regeringen konstaterar också att Europeiska kommissionen i ett beslut den 26 februari 2015 gjort bedömningen att lägga ned överträdelseärendet avseende den svenska befrielsen från mervärdesskatt för ideella föreningar (Fi2008/4219). Mot denna bakgrund bör förslaget vara genomförbart i ett EU-rättsligt perspektiv.

Tillväxtverket, Emmaus Sverige och Praktisk Solidaritet (vars yttrande *Emmaus Björkå* instämmer i) har synpunkter gällande förslaget effekter. Dessa behandlas i avsnitt 5.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 7 kap. 3 § IL.

4.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya bestämmelsen träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. *FRIL, Sveriges Stadsmissioner, Stockholms Stadsmision* och *Ideell Second Hand* (vars yttrande i denna del *Emmaus Björkå, Röda Korset, Myrorna* och *Erikshjälpen* instämmer i) påpekar att en förening som har brutet räkenskapsår kommer att anses vara mervärdesskattepliktig även under en del av 2016. De anser att lagen ska börja tillämpas samtidigt för alla aktörer och att denna övergångsbestämmelse bör tas bort.

Skälen för regeringens förslag: De varor som säljs klassificeras inkomstskatte- och bokföringsmässigt som lager. Det skulle bli mycket komplicerat om olika skatteregler skulle tillämpas på försäljning av lagertillgångar under ett och samma beskattningsår. Mot denna bakgrund bedöms den föreslagna bestämmelsen vara av den karaktären att den bör tillämpas för ett helt beskattningsår. Förslaget kan tidigast börja tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015. Regeringen instämmer därför i förslaget i promemorian att den nya bestämmelsen ska träda i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

5 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Den föreslagna förändringen av inkomstskattelagen beräknas i promemorian medföra minskade skatteintäkter med 150 mnkr år 2016. *Naturvårdsverket* efterlyser ett förtydligande av de offentligfinansiella effekterna. Regeringen konstaterar att det är svårt att beräkna den offentligfinansiella effekten, bl.a. eftersom det saknas specifik statistik, men finner inte skäl att frångå den i promemorian redovisade bedömningen. De minskade skatteintäkterna avser uteblivna framtida intäkter till följd av reformen jämfört med att denna enskilda reform inte hade genomförts.

Effekter för myndigheter och domstolar

Förslaget innebär marginellt minskade hanteringskostnader för Skatteverket. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter.

Effekter för företagen, ideella föreningar och registrerade trossamfund

Förslaget berör främst de ideella föreningar och registrerade trossamfund som bedriver verksamhet med secondhandförsäljning för att finansiera sin allmännyttiga verksamhet. Förslaget bedöms innebära en administrativ lättnad för de ideella organisationer som annars hade behövt redovisa underlag för inkomstskatt och mervärdesskatt. Om förslaget inte genomförs bedöms de allmännyttiga verksamheter som de aktuella ideella organisationerna bedriver riskera att drabbas av försämrade förutsättningar med neddragningar som följd. *Tillväxtverket* anser att förslaget innebär att privata aktörer med vinstintresse får sämre förutsättningar att driva verksamhet än vad ideell verksamhet får. *Emmaus Sverige* och *Praktisk Solidaritet* (vars yttrande *Emmaus Björkå* instämmer i) anser däremot att det av förarbetena bör framgå att förslaget på intet sätt medför att de ideella organisationers försäljning av skänkta begagnade varor gynnas i konkurrenshänseende i förhållande till den kommersiella handeln med begagnade varor. Regeringen instämmer i bedömningen i promemorian att förslaget mot bakgrund av verksamhetens särskilda karaktär inte påverkar konkurrensförhållandena på marknaden i nämnbar omfattning.

Effekter för miljön

Återanvändning och återvinning av begagnade varor bedöms medföra positiva effekter för miljön. De ideella föreningarnas och registrerade trossamfundens secondhandverksamheter som främjar återanvändning och återvinning kan bidra till att öka återbruket av varor och tillvaratagandet av varornas material. Detta bedöms minska samhällets miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling. Återanvändning och återvinning av begagnade varor bidrar också till att skapa en cirkulär ekonomi, vilket i sig självt har positiva effekter för miljön.

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

7 kap.

3 §

Punkten 1 i paragrafens *andra stycke* ändras så att det uttryckligen framgår att undantaget från skattskyldighet för ideella föreningar och registrerade trossamfund som uppfyller kraven i 4–6 och 10 §§ även omfattar verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor som utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete och som främjar både återanvändning och återvinning.

Varor som skänks av privatpersoner kan i princip alltid betraktas som begagnade i bestämmelsens mening. Det innebär att om en privatperson skänker exempelvis ett klädesplagg som personen fått nytt som gåva men aldrig använt, ska klädesplagget betraktas som en begagnad vara enligt bestämmelsen.

Av bestämmelsen följer att verksamheten ska främja återanvändning och återvinning. Detta krav avser verksamheten i stort och måste inte vara uppfyllt för varje enskild försäljning. Det är verksamheten – sedd som en helhet – som ska främja både återanvändning och återvinning. Det innebär exempelvis att verksamheten ska omfatta även insamling och mottagande av varor som kanske inte går att sälja direkt. Vissa varor måste tvättas, lagas eller göras om före försäljning. Det kan även vara så att skänkta begagnade varor omarbetas till andra varor för att kunna säljas. De varor som ändå inte går att sälja tas om hand med så lite miljöpåverkan som möjligt. Att verksamheten ska främja återanvändning och återvinning ska emellertid inte förstås på det sättet att de ideella organisationerna måste ta emot alla varor utan åtskillnad. Avsikten är inte heller att de ska vara skyldiga att samla in avfall eller vara ett substitut till kommunala återvinningscentraler.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I första punkten anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2016.

Av andra punkten framgår att bestämmelserna i 7 kap. 3 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2015.

Sammanfattning av promemorian Skattefrihet för ideell second hand-försäljning

I promemorian föreslås att det i inkomstskattelagen förtydligas att allmännyttiga ideella föreningars och registrerade trossamfundets verksamhet med försäljning av skänkta begagnade varor som utnyttjas som finansieringskälla för det ideella arbetet och som främjar återanvändning och återvinning är skattefri. Undantaget från skatteplikt gäller om föreningen eller trossamfundet i övrigt uppfyller de krav som ställs för inskränkt skattskyldighet.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Efter remiss har yttrande över promemorian Skattefrihet för ideell second hand-försäljning kommit in från Kammarrätten i Göteborg, Förvaltningsrätten i Stockholm, Arbetsgivarverket, Domstolsverket, Ekonomistyrningsverket, Konkurrensverket, Naturvårdsverket, Skatteverket, Tillväxtverket, Finansinspektionen, Försäkringskassan, Kammarkollegiet, Civos, Emmaus Björkå, Erikshjälpen, Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII), Frälsningsarmén, Ideell Second Hand, Läkarmissionen Second Hand, Myrorna, PMU Second Hand, Praktisk Solidaritet, Riksidrottsförbundet, Röda Korset, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Sveriges Stadsmissioner.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Riksrevisionen, Emmaus Stockholm, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Ge för livet, Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets Regelnämnd, Näringslivets Skattedelegation, Regelrådet, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Sveriges Handelskamrar och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO).

Yttrande har dessutom inkommit från Emmaus Sverige, Human Bridge, FAR och Stockholms Stadsmission.